

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

74. ÅRGANG

8. SEPTEMBER 1962

A V I N N H O L D E T :

RETEN TIL LIVET - KRISTENDOM OG ROMFART - «VERDT
ALT SLITET...» - KATOLSK FORUM OG KATOLSK ORIEN-
TERING - BLIKK PÅ TIDEN - SIGRID UNDET OG 30-ÅRENE
UTLANDET

NR

17

NESTE NUMMER UTKOMMER 22. SEPTEMBER 1962

Hva foregår i Den katolske kirke her hjemme og ute?

Bladet ST. OLAV gir informasjon om aktuelle begivenheter fra hele verden og kommenterer viktige spørsmål av interesse for ALLE.

Tegn abonnement nå! Gi gaveabonnement!

Innl. pr. år kr. 20.—, halvår 10.—, kvartal 5.—
Utl. » » 24.— » 12.— » 6.—

St. Olav's eksp., Akersv. 5, Oslo.

Tlf. 42 31 70. Postgiro 153 21, bankgiro 3965/163

UNG PIGE

selvstendig og glad for barn, søges snarest til familie i moderne et-plans hus i Bagsværd. Alle moderne hjelpemidler finnes. Værelse med egen inngang. Frue halvdagsbeskjæftiget. God løn og megen frihed.

Tandlæge fru Holbak,
Aldershvidevej 39, Bagsværd,
Danmark.
Tlf. 98 23 44.

OGSÅ I ÅR

er det mange abonnenter som har glemt kontingenten!

Det koster å sende ekstra innbetalingskort. Vi henstiller derfor nå innstendig til alle som ikke har betalt å gjøre det snarest!

Vennligst skriv tydelig navn.

St. Olav's eksp., Akersv. 5, Oslo.
Postgiro 153 21, Bankgiro 3965/163.

NYTT

i bøker og gramfonoplater kommer nå stadig!

ST. OLAV BOKHANDEL

Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

Åpent til kl. 16, lørdager til 14.

KLAVERUNDERVISNING

Øistein Vogt, utdannet ved Den pavelige musikkhøyskole i Tyskland, mottar elever i klaver.

Henvendelse tlf. 21 57 62.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68.

Kontortid 12—13 hver dag
unntatt lørdag.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 9. SEPTEMBER (13. s. e. Pinse): Ep. Gal. 3, 16—22. Ev. Luk. 17, 11—19. Mandag: Nikolaus av Tolentino, bekj. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Marias fødsel. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Korsets reising. Lørdag: Marias syv smerter.

SØNDAG 16. SEPTEMBER (14. s. e. Pinse): Ep. Gal. 5, 16—24. Ev. Matth. 6, 24—33. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Josef av Kupertino. Onsdag: Imbredag. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Mattheus, apost. og evang. Lørdag: Imbredag.

SØNDAG 23. SEPTEMBER (15. s. e. Pinse): Ep. Gal. 5, 25—26; 6, 1—10. Ev. Luk. 7, 11—16.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 5. Biskopen og prestegården	9.00	
42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	9.45 m.eng. pr.	
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne,	8.30	11.00
Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	19.00	
St. Dominikus kirke, Dominikanerne,	8.15-9-	10.00
Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	11.30	
Vår Frue Villas kapell, Montebello,	—	8.30
Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309,	—	9.00
tlf. 21 25 87		
ARENDAL: St. Franciskus kirke,	8.00	10.45
Tyholmen, tlf. 2209		
BERGEN: St. Pauls kirke,	8.00	10.30
Christiesgt. 16, tlf. 15410	9.00	
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke,	8.30	10.30
Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19		
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke,	8.30	10.45
Kongensgt. 9, tlf. 1438		
HALDEN: St. Peters kirke,	8.00	10.45
Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168		
HAMAR: St. Torfinns kirke,	8.30	11.00
Torvgaten 113, tlf. 23 75 1		
HAUGESUND: St. Josefs kirke,	8.30	11.00
Haraldsgt. 21, tlf. 3195		
HØNEFOSS: St. Theresia kirke,	8.00	10.30
Vesterngt. 5, tlf. 266		
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke,	8.00	10.30
Kirkegaten 3, tlf. 24 225		
LILLEHAMMER: Mariakapellet,	—	10.00
Weidemannsgt. 3, tlf. 52 55 0		
LILLESTRØM: St. Magnus kirke,	8.30	11.15
Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke,	7.45	10.45
Sverresgt. 26, tlf. 50 793		
STABEKK: Maria Kirke,	8.30	10.30
Nyveien 17, tlf. 53 77 35		
STAVANGER: St. Svithun kirke,	8.00	10.30
Dronningensgt. 8, tlf. 25 534		
SYLLING: St. Hallvarvs kapell,	—	—
tlf. 84 90 28 (Drammen)		
TØNSBERG: St. Olavs kirke,		10.45
Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949		
St. Olavs kapell	8.00	
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke,	8.30	11.00
Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	19.00	
St. Elisabeth Hospitals kapell,	6.15	—
IIa, tlf. 20 221		
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke,	8.00	11.00
Flintegaten 5, tlf. 2779		
MOLDE: St. Sunniva kirke,	8.30	11.00
Parkveien 23, tlf. 1100		
ÅLESUND: Vår Frue kirke, tlf. 7558		11.00
Mariaheimen, Nørve, tlf. 7184	8.30	
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94.	8.15	10.30
Biskopen og prestegården tlf. 3604		
St. Elisabeth hospital,	6.20	—
Mellomveien 15, tlf. 2101		
BODØ: St. Eysteins kirke,	8.15	10.30
Hernesveien 22, tlf. 21 783		
HAMMERFEST: St. Elisabeth Inst.	8.00	
St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392		10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke,	8.00	10.30
Skolegt. 4, tlf. 1205		

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	} Oslo
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Arendal
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Arendal
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Bergen
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Bergen
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Bergen
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Hammerfest
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	} Hammerfest
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia kirke	} Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Lillestrøm
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeth Hosp.	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag 9—14. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

RETTE TIL LIVET

En amerikansk husmor, Mrs. Sherri Finkbine har fått oppleve det merkelige, at en hel verden har interessert seg for hennes høyst personlige skjebne. Et feilvurdert legemiddel — thalidomid — har ført til en katastrofe som denne amerikanerinnen deler med flere tusen europeiske vordende mødre: En betydelig risiko for å få et alvorlig misdannet barn. Det måtte nødvendigvis reise en bølge av angst og fortvilelse hos de rammede, av medfølelse og — sensasjon i verdensopinionen. Og ikke minst var det uunngåelig at en slik trusel i massemålestokk måtte kalle til live igjen den bitre diskusjonen om berettigelsen av fosterdrap. Mrs. Finkbine ble av en flittig og påtrengende nyhetstjeneste gjort til noe av et symbol: Da myndighetene i hennes hjemlige delstat i USA avslo legal abort, søkte og oppnådde hun tillatelse til å foreta inngrepet i Sverige. Kort etter tok Vatikanet — med all respekt for den subjektivt velmenende intensjon — skarpt avstand fra det som var skjedd. Det var ikke bare å vente. Det var etter vår mening også å ønske.

For hva er det ikke for et ansvar en tar på seg her? Bakgrunnen for at et barn dømmes fra livet av fortvilede foreldre og en håndfull oppnevnte tillitsmenn med eller uten hvit frakk, er to formodninger. Den første er at barnet faktisk blir deformert. Ekspertene mener, leser vi, at faren for dette hos mødre som har brukt preparatet thalidomid under svangerskapet utgjør 5 %. Den andre formodning — som i Mrs. Finkbine's tilfelle tjente som medisinsk «indikasjon», dvs. legebegrunnelse for inngrepet — var faren for psykisk overbelastning hos den ulykkelige moren.

En må gå ut i fra at alle de ansvarlige har trodd å handle etter rimelig og menneskelig skjønn. Og det er jo ikke først og fremst menneskene, men skjønnets som her svikter.

Den kristne menneskeoppfatning vil her, som alltid når fosterdrapet søkes etisk begrunnet, måtte henvise til en i egentlig forstand tvingende og uforbikommelig sannhet — et poeng som gang på gang forbigås i brydd taushet.

Poenget er egentlig ytterst enkelt, og hverken lovgiveren, medisineren, foreldrene eller moralisten har noen mulighet for å bortforklare det: *Et foster er et menneske.*

Og menneskelivet må være ukrenkelig. For også de debile har rett til livet. I sin hjelpeløshet har de endog et særlig krav på å bli beskyttet. For den som ikke kobler ut sin tanke og vender blikket bort, er utslettelsen av et menneskeliv, med alle dets levedyktige anlegg og alle dets handicap, prinsipielt det samme, enten det skjer før eller etter fødselen.

Hvordan resonnerer en seg, i et sivilisert samfunn, til å bestemme et annet og ménløst menneskes død? Svaret må bli vaklende og usikkert. Legger en vekten på barnets vel, kommer vi fort over i det uhyrlige å ville fastslå — som om vi kunne veie det — hva som gjør livet verdt, eller ikke verdt, å leve for en annen enn oss selv.

Legger vi derimot hovedvekten på morens vel, da er vi — med all vår omsorg — inne på et skråplan som burde vekke visse minner hos de voksne blant oss: Det er bare 20 år siden at en hel statsadministrasjon i hjertet av Europa godtok og gjennomførte utslettelsen av hjelpeløse mennesker som var «til byrde».

Vi lever i en tid som hektisk dyrker effektiviteten og som vanskelig godtar det mislykkede i menneskets tilværelse. Og i kampen mot den menneskelige tragedie, sykdom, nød og uvitenhet, er vi nådd langt.

Men vi er ikke livets herre — vi kan ikke dømme de uopprettelig skadde fra et liv som kan finne sin mening i tanken, i skjønnheten, i gleden og i kjærligheten — menneskelivet er breddfullt av eksempler på at disse verdier kan beseire selv store savn og megen lidelse og gjøre en takknemlig for den gave at en er til.

Problemet hører til de hjertetyngende, og som alltid når to store onder stirrer oss i øynene og tvinger oss til valg, fordi en «god» løsning ikke foreligger, er det lett å miste dømmekraften. Men i den ene vektskålen ligger livet — det udefinerbare. Og Kirken var ikke kirke dersom den ikke igjen og igjen alvorlig minnet oss om at det

(Forts. n. s.)

Forskningssjef Christensen — med yngstedatteren Jeanette. (Foto: Morgan Andersen.)

En av de få her i Norge som har forsøkt å konfrontere «romalderens» problemer med religionen, er forskningssjef Hans Christian Christensen på Kjeller. For et par måneder siden tok «Akershus Arbeiderblad» og «Romerikes Blad» opp dette temaet med ham i et intervju, som «St. Olav» har fått lov å gjengi. Intervjuer er journalist Rolf E. Schade. (Av plasshensyn er artikkelen blitt forkortet en smule.)

Tar De ikke litt for svakt i når De hevder at menneskets seier over tyngdekraften er «den viktigste begivenhet i vårt århundre»? Det må vel være, vitenskapelig sett, den viktigste begivenhet overhodet, forskningssjef Christensen?

Hans Christian Christensen, sjefen for Avdeling for Eksploder, Forsvarets Forskningsinstitutt på Kjeller, innrømmer gladelig at han har uttrykt seg ytterst forsiktig. — Det er klart, sier han — at seieren over tyngdekraften og det den muliggjør: Utforskningen av selve verdensrommet, er en kolossal begivenhet på det naturvitenskapelige plan. Man kan faktisk si at den er viktigere enn frigjøringen av atomenergien, fordi denne seieren sprenger for godt de stengsler som i millioner av år har bundet menneskene til en nærsagt todimensjonal tilværelse ved jordens overflate.

Siden den første Sputnik ble skutt ut i oktober 1957 og romalderen ble innledet, har vi opplevd en meget rask vekst i romfarten, og den berømte ungarsk-amerikanske vitenskapsmannen Theodore von Karman har forutsagt at hvis det blir en fredelig utvikling på vår klode, vil USA

må vi ikke forgrripe oss på. Ingen av oss kjenner dets egentlige pris. Ingen av oss har skapt det. Ingen av oss kan ta det.

Barnet, som hverken angriper oss i krig eller truer vårt liv gjennom forbrytelsen, men bare utfordrer oss ved sin hjelpeløshet, fortjener vår beskyttelse, ikke et lovhemlet attentat mot sin egen eksistens.

Det har rett til livet.

HRM.

i 1975 kunne organisere 500 reiser årlig til månen uten noen overdreven belastning på nasjonalbudsjettet. Omkring 1980 skulle det bli mulig å sende ekspedisjoner på 50 mann til Mars.

EN ROMALDERENS FILOSOFI?

Christensen sier dette ganske rolig, omtrent som det skulle være dagligkost — og det pussige er jo at det kolossale som egentlig er hendt, og som på sett og vis ikke er gått ordentlig opp for oss stakkars menige, det er forlenget noe ganske selvfølgelig for en rekke naturvitenskapsmenn. Men har noen ennå trukket opp retningslinjene for romalderens filosofi?

Når vi har oppsøkt forskningssjef Christensen, er det nettopp fordi han også har viet denne siden av saken en stor og levende oppmerksomhet. Han er troende kristen, nærmere bestemt katolikk, og har således ikke kunnet unngå å gruble over romalderens dypere perspektiver. Et foredrag om «Religion og romfart» har han allerede holdt i noen forsamlinger, og derved trosset faren for å bli stemplet som overspent eller hva man nå kunne finne på å kalle en forsker som tar sitt rent menneskelige ansvar dypt alvorlig.

For å markere at dette er et område som utelukkende angår privatpersonen H. C. Christensen, og ikke en del av hans arbeid ved forskningsinstituttet, tar han imot meg i sitt hjem til en samtale i sofakroken. Familien har fem barn, men bare den yngste, datteren Jeanette, er hjemme for øyeblikket — og av forholdet mellom henne og faren merker man med en gang at i dette huset er det en atmosfære av fortrolighet, varme og kjærlighet. Og ikke minst av trygghet. Kanskje det også kan henge sammen med at en katolikk, som går til regelmessig skriftemål, ikke har så lett for å få gnagsår på samvittigheten og lus på sjelen som vi andre —?

HVORFOR HAR VI IKKE VINGER?

— De skjønner *det*, sier Christensen understrekkende, — at de muligheter romalderen byr på, vil ikke bare ha konsekvenser for naturvitenskap og teknikk, de vil også få en dyptgående innflytelse både på samfunnet og på det enkelte menneskes liv og innstilling. Som kristen må jeg selvfølgelig prøve å se problemene fra et kristent synspunkt. Helst burde man jo ha vært både filosof, teolog og naturvitenskapsmann, men... Det kunne i hvert fall hende man stimulerte andre til å ta emnet opp og føre det videre.

— Her i avisen har vi tidligere vært inne på romforskningens mer praktiske sider. Men hva med hovedproblemet: Hvis Vårherre ville at vi skulle fly, så hadde han vel utstyrt oss med vinger!

— Ja, det er altså én måte å si det på, medgir Christensen. — Det er et irrasjonelt argument, og som sådant typisk for den holdning svært mange mennesker har overfor alt som er nytt og ukjent. Enkelte kristne har for eksempel gitt uttrykk for at det er formastelig av menneskekrypet å begi seg ut i Vårherres verdensrom, — det er i det hele tatt utallige argumenter som *kan* brukes hvis man først beherskes av denne angsten for det ukjente.

DOM OG ROMFART

SAMTALE MED EN RAKETTFORSKER

— Tror De ikke en del av angsten kan ha en langt mer nærliggende årsak: Det første vi hørte om atomsprenget var ekkoet av dødsbombene over Hiroshima og Nagasaki. Det første vi hørte om russernes Sputnik, var et triumferende «nå har vi overtaket på dere» eller noe i den stil. Er det da ikke forbannet at vi alltid skal være nødt til å skyte rygg overfor slike epokegjørende vitenskapelige fremskritt, simpelthen fordi det er enkelte som ikke kan snakke uten å true?

— Jovisst er det forferdelig, men vi må vel alltid vurdere de militære aspekter ved nye tekniske fremskritt, det er sørgelig nok sånn. Nå ble vel også den militære siden av saken nokså sterkt fremhevet ved Sputnik, for dette verdenshistoriens første romprosjekttil brakte et bevis for at russerne lå helt i téten når det gjaldt de rakettt-tekniske fremskritt. Dermed oppsto det straks en debatt om hvilken militær betydning dette hadde.

Men de rent militære perspektiver ved rom-vitenskapen er av langt mer forbigående natur enn de tekniske og

naturvitenskapelige. Den reelle betydning av Sputnik var jo at det nå var bevist at man kan komme ut i verdensrommet.

Og aner De egentlig hvilke overveldende ressurser de nye vitenskapsgrenene kan føre med seg? Det er konservatismen i menneskenaturen som skaper all denne angst for noe nytt og ukjent, og en slik reaksjon er derfor like gammel som menneskenaturen selv. Det krever anstrenge av oss å akseptere det nye, det koster noe. Men hvis vi først makter å tilpasse oss nye tilstander, vil vi få oppleve at livet kan bli så meget rikere.

KRISTENDOMMEN KAN TILPASSE SEG

— Men kan da kristendommen ha noen plass i den nye tekniske og industrielle revolusjonen som vil følge i romfartens spor?

— Man må ikke som enkelte så gjerne gjør, sette likhetstegn mellom kristendom og en bestemt sivilisasjonstype. For samfunn oppstår og forgår, kulturer skapes og går under, men det kristne budskap er stadig det samme. Historien viser også at kristendommen selv stadig har kunnet tilpasse seg nye tilstander oppstått som følge av store omveltninger — og den har ofte gått sterkere ut av krisen. Vi må derfor kunne anta at kristendommen også denne gangen vil kunne tilpasse seg de nye tilstander som romfarten vil skape.

— Hvordan ser russerne på problemer som disse?

— Jo, kristendommens motstandere har såvissst prøvet å utnytte romfarten i idékampen. I sovjetrussisk presse kan man lese triumferende uttalelser om at nå kan de kristne selv se etter: det er ingen Gud i himmelen! Det blir også bemerket at Gagarin ikke støtte på noen engler under sin ferd i rommet. Og så videre.

Klassisk er også en uttalelse som ble avgitt i 1956 av den verdensberømte tyske rakettingeniør og pioner dr. Eugen Sänger: «Vi ingeniører vet, at den betvingende makt i våre vitenskapelige og tekniske virkemidler snart vil bli sterkere enn makten til diplomater og feltherrer, til filosofier og religioner, sterk nok til ved sin egen makt å fremtvinge fred mellom menneskene.»

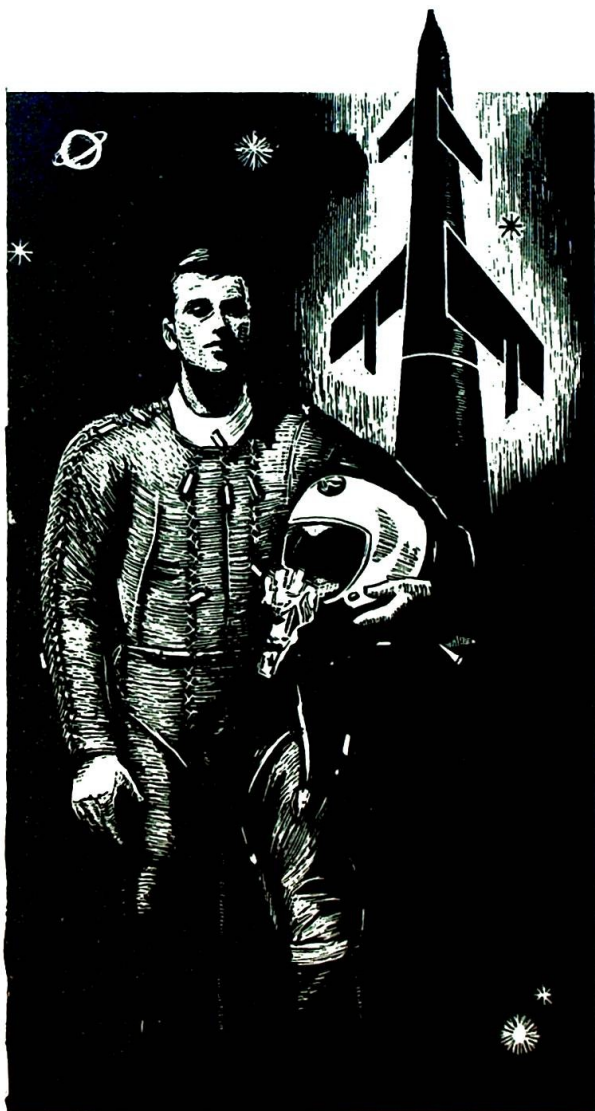
For meg ser det slik ut, sier Christensen: — Det er forunderlig at en så naiv fremskrittsovertro har kunnet overleve det 20. århundre!

TRO OG FORNUFT

Intervjuobjektet synes visst ikke problemstillingen er fullt så enkel: — Den kristnes holdning til romforskningen vil være den samme som til andre vitenskapelige fremskritt, fortsetter han. — La oss slå fast at det ikke kan finnes noen prinsipiell motsetning mellom vitenskap og religion, mellom tro og fornuft. Dette er to erkjennelsesmåter som dels utfyller, dels griper inn i hverandre. Den ene beskjeftiger seg med åndelige realiteter, den andre med materielle.

Og tror man først at Gud har skapt både den materielle og åndelige virkelighet, vil det være meningsløst om man skulle anta at det er noen motsetning mellom disse to sider av virkeligheten.

— Men det er da flere enn én som har fått det ube-

hagelig fordi «kirken» har ment å finne slike motsetninger...

— Det er sørgelig at sånt har skjedd. Men skulle vi mene at det fantes motsetninger, skyldes det at våre formuleringer av problemene er utilstrekkelige eller feilaktige. Både teologer og naturvitenskapsmenn må være på vakt her. Hvis enkelte teologer har gitt formuleringer som står i motstrid med naturvitenskapens resultater, skyldes det at de har feiltolket de åpenbarte sannheter. Og kommer vitenskapsmannen på sin side til resultater som står i motsetning til fundamentale kristne tros-sannheter, har han — uten å være klar over det — lagt til grunn metafysiske postulater som ikke har noe med naturvitenskap å gjøre.

Vi må innse, understreker forskningssjefen, — at naturvitenskapen like lite kan bevise noe om Gud som bibelen kan gi noen bidrag til atomforskningen. Skomaker, bli ved din lest! er et ord som gjelder også her.

I stedet for å fundere over fortidens forsyndelser, burde de kristne tenkere se sin store oppgave, nemlig å skape en syntese av tro og vitenskap i den moderne verden. Og for hver og en av oss er det en oppgave å tilegne oss nok av deres tanker til å kunne se de naturvitenskapelige fremskritt i et kristent perspektiv. Da vil ikke lenger de nye oppdagelser bli tankekors, men rike opplevelser hvor man stadig på nytt aner avglansen av Guds herlighet.

KUNNSKAP OG MORAL

Vi må også vite at vår kunnskapstørst er en verdifull egenskap som er gitt oss av Gud, og som derfor er en viktig del av vårt menneskeverd. Men som alle andre gode egenskaper, kan kunnskapstørsten misbrukes: Fordi vi lærer å mestre enkelte av naturens hemmeligheter, tror vi at vi kan mestre alle — og kan klare oss uten noen Gud. I dette resonnementet kan vi vel finne noen av årsakene til den overfladiske ateisme som så mange intellektuelle ennå henger igjen i. Heldigvis ser vi at de store vitenskapsmenn har en så utpreget virkelighetssans, parret med en ekte åndens ydmykhet, at de unngår denne fellen. De har sett nok av naturens mangfoldighet til å innse sin egen utilstrekkelighet, de har erfart at jo flere problemer som blir løst, desto flere uløste hopper det seg opp.

— For å komme tilbake til de materielle fremskritt som romforskningen kan avføde: Er disse godene egentlig moralsk nøytrale?

— De kan være midler til godt eller ondt, alt etter som vi bruker dem — jeg behøver bare å nevne atomenergiens muligheter. Det er klart at en øket tilgang på materielle goder skjerper vårt moralske ansvar. Det gir oss større muligheter for å gjøre godt — og det gjør det så meget lettere for oss å sviakte våre idealer i tilfredsstillelsen av de stadig økende behov. Det er altså ikke de materielle goder selv, men vår anvendelse av dem det kommer an på.

KRIGSVÅPEN OG FORSKER-ANSVAR

— Men da spør jeg Dem inntrengende, forskningssjef Christensen: Hvis de naturvitenskapelige resultater er moralsk nøytrale og alt avhenger av den bruk vi mennesker selv gjør av dem, hvordan kan De så bruke Deres viten og arbeidsevne til å perfektionere krigsvåpen? Hvor er Deres ansvar — kan De som forsker skyte Dem inn under at det ikke er en sak for Dem å ta standpunkt til anvendelsen av de forskjellige nyoppdagelsene?

— Det elementære for meg er dette: Har vi en rett og plikt til å forsvare oss, til i det mest dramatiske tilfelle å ta en annens liv når dette skjer for å frelse liv? Jeg

er ikke moralteolog, — men anvender man denne problemstillingen på den konkrete situasjon, kommer man til at vi står overfor en stormakt som gang på gang gjennom sine handlinger har vist en enestående brutalitet og mangel på respekt for menneskelige verdier. Denne holdning synes også å være underbygget av den herskende ideologi i vedkommende stat.

Vi ønsker naturligvis å unngå å bli okkupert av en slik makt, idet en okkupasjon må anses som en ubeskrivelig katastrofe og ulykke for landet, og i denne situasjonen er det naturlig at man vil forsvare seg så langt råd er, og man tar de nødvendige skritt for å bygge ut forsvaret og sikre seg gjennom allianser.

Dessuten er det jo det norske Stortings og Regjeringens politikk at vi skal forsvare oss, og da må man også ta konsekvensen og skaffe seg de nødvendige midler til forsvaret. Derfor står de som arbeider i forsvaret og med de nye våpen, ikke i noen særstilling sammenlignet med en hvilken som helst annen borger som erklærer seg enig i den offisielle nasjonale forsvarspolitik.

Her er i et nøtteskall den kristne holdning slik jeg ser den: Kjemp for alt hva du har kjært, dø om så det gjelder. Da er livet ei så svært, døden ikke heller.

KATOLISISMENS FASTE RAMME

— Den slapp De jo heldig fra! Er det lettere kanskje når man er katolikk...?

— Katolisismen setter en fast ramme, men samtidig en vid ramme for mennesket — og innenfor denne rammen kan man bevege seg svært fritt, nettopp fordi man har den trygghet at man kjenner sine grenser og sin begrensning.

— Og menneskets begrensning, Christensen, er blant annet at nå overvinnes vi tyngdekraften og produserer nye grunnstoffer og deler det udelelige — men vi kan ikke beherske de kreftene som får statene til å «gå til forsvar» på hverandre!

— Det skyldes vår moralske umodenhet, vi behersker ikke menneskehjertet. Alt fra guttedagene, før jeg ble katolikk og ennå var ateist, har jeg hatt en absolutt visshet om de åndelige verdiers overhøyhet over de materielle. Det vesentlige er at ens moralske liv må være viktigere enn ens faglige arbeid som forsker. Ronald Fangen skrev en gang i et essay at «det er så forferdelig mye lettere å vite alt om f. eks. etruskiske vaser enn å være snill mot sin kone»!

GRENSENE UTVIDES

— Og enda tar vi risken på å treffe menneskelignende vesener på andre kloder — vesener som vel må omvendes til kristendommen hvis det skal være noen konsekvens i Deres synsmåter?

— Jeg er redd at mange vil finne slike spekulasjoner nokså ørkesløse, men De har rett i at man må trekke konsekvensene så langt, selv om enkelte synes det virker rent absurd. Under alle omstendigheter burde ens egen forståelse bli utdypet når man ser sentrale og ofte litt forslitte sannheter i et radikalt nytt lys.

Da den nye verden ble oppdaget i det 15. århundre, fant man jo mennesker som inntil da hadde vært uten muligheter for å bli påvirket av Kristi lære. For mange kristne i Europa ble dette et alvorlig tankekors som skal ha bidratt til tidens religiøse krise. I dag er det lett å se at disse menneskene hadde bundet sine kristne forestillinger til et for snevert perspektiv. Men hvem vet om ikke fremtidige generasjoner vil si det samme om oss?

Forøvrig er problemet om kontakt med mulig «befol-

(Forts. n. s.)

«Verdt alt slitet...»

JORUNN HIORTH SKRIVER FRA PERU

I «St. Olav» har vi tidligere (nr. 19 ifjor og nr. 6 i år) omtalt «Svalene» — Abbé Pierre's unge hjelpearbeidere — og de oppgavene de har tatt opp i slummen i Lima, Peru. Fra Jorunn Hiorth, den første norske svale som «lettet», har venner hjemme i Norge fått et kollektivt vennebrev, som nøkternt og fengslende forteller om det daglige arbeide i Chorillos — en utpost i nødens lange frontlinje. Her er noen megetsigende avsnitt fra dette brevet.

«For tiden er det revolusjon, men her i Chorillos merker vi ikke så mye til den. Det kommer stadig trusler om generalstreik og avstengning av vannet (som det er lite nok av fra før av) og den slags, men foreløbig går alt som vanlig. Det var valg her i juni. Propagandaen for dette valget skal etter sigende ha kostet et beløp som ville vært tilstrekkelig til å anlegge skoler i alle Perus landsbyer. Antagelig blir det valg igjen i juni neste år.

Det er vinter her nå, kaldt, fuktig og grått. Ungene har mere forkjølelser og lungebetennelser og mindre diarré og mageinfeksjoner. Dessuten har de «granos», d.v.s. sår i hodet, så man må barbere dem flintskallete og plukke vekk skorper og rense for materie og smøre på en slags rød væske hver dag. Det ser ikke direkte pent ut med alle de røde hodene, men det er den eneste måten å få det til å gro på.

På San José gir vi ungene tran og vitaminpiller og prøver å la dem få mat tilstrekkelig på proteiner. Det er ikke så lett når husholdningsutgiftene (bortsett fra brød, tørrmelk og matfett som vi får) må holdes på 100—120 soles dagen, d.v.s. 25—30 kroner for 55 barn og 8 voksne. Vi har greidd å gjennomføre fisk til middag to ganger i uken; det var ikke så lett da det er alminnelig oppfatning her at alle slags infeksjoner, forkjølelser, allergier o.s.v. kommer av fisk. Det er en nokså sorgelig vrangforestilling, da fisk blir en relativ billig proteinkilde her og barna i «barriadaene» (slumstrøkene) her mangler vesentlig proteiner.

De eldste pikene på San José er svært interesserte i sitt skolearbeide, de to vi har i folkeskolens avgangsklasse er henholdsvis nr. 1 og 2 i sin klasse. På en eller annen måte skal vi ordne penger til å betale realskole for dem neste år. Så godt som alle barna vi har, vil få mere skolegang enn deres foreldre har hatt.

For en tid siden hadde vi helserådsinspeksjon. En meget elegant herre kom og så på huset — og pas-

set noye på å holde alle unger på en meters avstand. Det var ikke så lett med de minste, som pleier å omfavne bena på alle voksne og kalle alle menn for pappa. Vi er fullstendig klar over at huset absolutt ikke egner seg til barnehjem, at det trekker, at gulvene går i stykker, at kloakken er tett minst én gang i uken, at matlaging og oppvask ikke nettopp foregår så hygienisk. Men vi er også klar over de forholdene ungene har levd under før de kom til San José — og de forhold tusenvis på tusenvis av barn her i Lima lever under. — Vi har ikke hørt mere fra helserådet.

Om morgenen føler man det omtrent som man skal opp og lage orden i et kaos.

Av og til synes man det er håpløst. Huset flyter, kloakken er tett, personalet tretter og er ute om nettene og de eldste pikene er i pubertetsalderen og ulidelige på alle måter. Men på en eller annen måte går det alltid, og etter en slik dag pleier alle å være ekstra snille, så det er bare en glede å være der.

Tross alt — og merkelig nok, synes man iblant — ungene blir faktisk bedre på San José. Vi har unger som stjal alt de så de første månedene, men som nå er blitt rent ut sagt ærlige av seg. Og vi har unger som vi i begynnelsen tok for å være åndsvake, men som nå er i ferd med å lære å lese. Vi har barn som bare var pinnetynde armer og ben og enorme mager da de kom, men som nu begynner å se ut som barn skal se ut. Og vi har barn som løftet armene for å verbal seg mot slag bare man så på dem, men som nå etterhvert blir trygge og harmoniske.

Så vi ser da resultater av arbeidet iblant — og det gjør det verdt alt slitet.»

kede» kloder ikke særlig aktuelt ut fra det vi vet i dag, sier Christensen med en antydning av et smil i øyekroken.

Men en annen sak som er langt mer realistisk, er at mennesket fortsatt vil være like avhengig av sin skaper, fortsetter han. — Hvor det enn måtte komme i universet, vil det bringe med seg sin byrde av synd og svakhet. Man

kan like lite flykte fra seg selv ved å reise til Mars, som ved å ta bopel på en idyllisk øy i Stillehavet. Romfarten blir det vi gjør den til, og vil gi oss akkurat det vi legger i den. Fordypning i de sentrale livssannheter, og moralsk besinnelse, vil derfor være de avgjørende forutsetninger for lykke og fremgang også i romfartens tidsalder!

AV
KIRKENS
LIV:

Ved Marias vugge

(NATIVITAS MARIAE
— 8. SEPTEMBER)

Når det i våre hjem kommer et lite barn til verden strømmer gjerne venner og slektninger til den lykkelige mor, og ved den vesles vugge går samtalen sin gang. «Han har jo nøyaktig sin mors trekk» — «Øynene er jo akkurat farmors», om det da ikke er nesen som tydelig er mormors...

Slik ble det vel også snakket ved Marias vugge, slik også antagelig ved Jesu krybbe. Det ble samtalt om deres forfedre, det ble speidet etter likheter i det vesle ansiktet. Jesus har lignet sin mor. Hun selv har lignet sine foreldre og forfedre.

Hvem nu disse forfedre har vært, er noe som Kirken mener å vite så god beskjed om, at den minst tre ganger hvert år lar oss lese Kristi åttetavle. Blant dem finnes noen av verdens største religiøse skikkelser: Abraham som de troendes far, David kongen og profeten, stor i sin bønn som i sin anger. Men for noen få skikkelser av den karat, hvor mange finner vi ikke i det utvalgte folk, som ikke var annet enn grå, vanlige syndere! Vi husker vel fra vår Bibellesning det monotone og ynkelige refreng (det er bare navnene som stadig skifter) «Amon

gjorde det som var ondt i Herrens øyne, slik som hans far Manasse hadde gjort, han gikk samme vei som han hadde gått, han dyrket de avguder hans far hadde dyrket, og bøyet seg for dem og tilba dem...» Noen av kvinnene i åttetavlen ble kort og godt kalt for «synderinner», til slektens skam.

Marias og Jesu forfedre, for et portrettgalleri! Vi får riktig beskjed om at de to er av vår slekt, det blod som rinner i deres årer og som Kristus skulle utgyde på korset, er sannelig synderes blod.

Allikevel var jo hverken Jesus eller Maria syndere. Et lite barn som kommer til verden arver etter en hel slekt. Snart vil det komme til å vise sine forfedres gode og dårlige egenskaper, på hvert eneste menneske setter slekten sitt utslettelige preg. Når Kirken så høytidelig feirer Jomfru Marias fødsel, er det ut fra dens tro på at ved Marias fødsel er egentlig allting anderledes. Til tross for sin slekts brogede historie blir hun ikke syndens bytte. I solrenningen til den store dag da Guds evige sønn skal ta menneskeskikkelse, dø på korset, stå opp fra de døde, vil Gud skjenke seg selv og hele verden en skapning som er fullstendig frigjort fra det onde. Som en majestetisk opptakt til sitt store verk skaper Gud dette absolutt rene menneske. Av Ham som ikke er underlagt tiden, er Maria på forhånd blitt hyllet i sin sønns purpurkåpe, blitt rensset i sin sønns blod. Sønnens egen mor ble frelsens og gjenløsningens første blomst: «Av Juda's tornebusk er en rose utsprunget».

Der står da vår Frelser og hans mor. Begge har de sine røtter i vår ulykkelige og ynkelige menneskehet. Hadde Jesu Kristi forfedre bare vært helgener, så kunne vi kanskje kommet til å tro at han var blitt menneske bare for å samle helgenskikkelsene blant menneskene. Men fordi mange av dem så tydelig var av samme stoff som vi, forstår vi bedre at han er kommet for synderne. Derfor reiser det seg et stort håp ved Marias vugge, når vi gjennom de mange fremmedartede navn følger åttetavlens møysommelige oppstigen mot Jesu mors rene skikkelse. Slektsrekkens sang innevarsler allerede Påske-

KATOLSK FORUM

KATOLSK FORUMs høstsemester åpner 25. september, da pater *H. Rieber-Mohn* taler om «Kristendommen i 30-årenes norske kulturdebatt». Den 2. oktober tar pater *Albert Raulin* for seg innstillingen til den nye lov om trossamfunn, som i meget endrer «dissenternes» — dvs. de ikke-statskirkelige kristnes — status i vårt land. Den 9. oktober taler pater *Finn Thorn* om «Kirkens Kristus og historiens Jesus» — et oppgjør med strømninger som på sviktende premisser vil skyve kristendommens opprinnelse over i «mytens» verden. Den 16. oktober drøfter pater *Albert Raulin* noen av teoriene bak kvinne-emansipasjonen i vår tid — hos blant andre *Simone de Beauvoir* og *Eva Moberg*. Den 23. oktober taler professor *Knut Erik Tranøy* om «Opplyst middelalder — mørk nåtid» — et blikk på middelaldertenkningen med perspektiver inn i vår egen urolige tid. Semesteret avsluttes 30. oktober med en kirkekonsert, det blant andre St. Dominikus-kirkens organist, pater *Thoralf Norheim* medvirker, og hvis program vil bli bekjentgjort senere.

PASTOR G. HOGENES

50 ÅR

Søgnepresten til St. Svithuns kirke i Stavanger, pastor *Gisbert Hogenes* fyller den 17. september 50 år. Det vil visst forbause mange, som forbinder ham med adskillig spenstighet og ungdommelig energi. Han er født i Amsterdam, der han ble utdannet ved jesuittenes Ignatius-collegium. Sin teologi studerte han ved collegiet *De Propaganda Fide* i Rom, der han ble presteviet i 1938. Straks etter kom han til Norge, og i Oslo katolske bispedømme har han i disse 24 år virket som en dyktig og samvittighetsfull menighetsprest, særlig i Oslo, Bergen, Arendal og de siste årene i Stavanger.

Der er noe ved våre nederlandsk-fødte prester som kan få en til å tenke på de ord en finner i det nederlandske riksvåpen: «Je maintiendrai». De er ikke så lette å oversette til kort og knapt norsk, men rommer både plikttroskap, utholdenhet og soliditet — egenskaper som kommer godt med i den ofte vanskelige og ensomme gjerning våre sogneprester må utføre, i små og isolerte forhold, som

nattens jublende «Exultet». Den er et seiersrop. Ved Guds miskunnelige og mektige inngripen er den uplettede født av en syndig slekt. Snart føder hun Guds sønn som frir oss fra det onde.

Det visste de ikke, de gode mennesker som besøkte Joakim og Anna for å lykkønske dem med deres nyfødte lille datter, og speidet etter likhetstrekk på barnets ansikt. Vi som ved den Hellige Ånd og ved Kirkens visdom har lært «hemmelighetene i Guds rike å kjenne», vi gleder oss, mediterer over disse mysterier og takker Gud som slik i det skjulte har gjort storverk med sin arm! Kanskje vi i disse ting også forstår bedre, at vi aldri må oppgi en synder — om han så er oss selv... For Gud gjør det ikke. Og Jesus, Guds evige sønn, har selv villet være synderes sønn.

Th. P.

Georges de La Tour (1593—1652): «Den nyfødte». La Tour visste å beskrive det opphøyde i hverdagens be-
givenheter, hans realisme åpner seg på det tidløse.

nødvendigvis frembyr en slående kontrast til det folke-
rike og blomstrende katolske liv i deres hjemland.

Pastor Hogenes er en av dem som vi norske katolikker skylder takknemlighet i så måte. Det er riktig hva en av hans prestekolleger og landsmenn, som engang var den unge Hogenes' egen sogneprest, skriver om ham: «Sam Weller påsto engang om Mr. Pickwick: Hans hjerte må være født minst 25 år etter ham selv. Det samme kan sies om pastor «Gijs». Hvis pastor Hogenes noen gang skulle føle trang til å skjule sin identitet, ville det falle ham vanskelig — i alt er han seg selv. Hans fødeland Holland har satt sitt varige preg på ham. En hører så å si ennå klappingen av treskoene fra guttedagene. Studie-
årene i Rom har gjort ham til den omhyggelige og grun-
dige prest som med pliktfølelse tar seg av alle en sogne-
prests mangfoldige små og store gjøremål.»

Pastor Hogenes har for tiden permisjon fra sin gjer-
ning, og tilbringer 50-årsdagen i utlandet. De mange som har lært å kjenne og verdsette ham i hans prestegjering vil følge ham med forbønn og gode ønsker på dagen, og håpe at en velfortjent hvile fra strevet vil tillate ham å vende restituert tilbake om ikke altfor lenge. *Ad multos annos!*

KATOLSK ORIENTERING

Den 19. september begynner Dominikanerne i Oslo sin årlige

INNFORING I KATOLSK TROSLÆRE gjennom ukentlige forelesninger, strekkende seg over et arbeidsår (september til juni — feriene unntatt), ialt 32 timer. Kurset er vederlagsfritt, beregnet på ikke-katolikker som ønsker en grundig og saklig informasjon om katolsk lære og trosliv, og innebærer ikke noen form for forpliktelser.

Hver enkelt forelesning vil bli gitt 2 ganger: *Onsdag kl. 18 og fredag kl. 20*, for at flest mulig kan få adgang til å følge kurset.

Undervisningen meddeles av dominikanerpatrene og omfatter:

DET RELIGIØSE MENNESKE — OM TRO OG VANTRO.

Pater H. Rieber-Mohn.

KRISTENDOMMEN — ET MØTE MED KRISTUS —
BIBELENS GUDS-ÅPENBARING — DET ONDES
PROBLEM.

Pater Finn Thorn.

LÆREN OM KRISTUS — TREENIGHETEN.

Pater Th. Patfoort.

NÅDELIVET — DÅPEN OG FERMINGEN

Pater Albert Raulin.

KIRKEN — DOGMENE — SKRIFT OG TRADI-
SJON.

Pater Erik Gunnes.

NADVERDEN OG MESSEN — LITURGIEN —
HELGNENE — BØNNEN.

Pater Th. Patfoort.

DEN KATOLSKE MORAL.

Pater Albert Raulin.

BOTEN, AVLATEN — DE SYKES SAKRAMENTE
— PRESTEVIELSE OG KLOSTERLIV.

Pater Finn Thorn.

DE TI BUD.

Pater Albert Raulin.

EKTESKAPET — DE SISTE TING.

Pater Finn Thorn.

Første forelesning finner sted *onsdag 19. september kl. 18* (og gjentas *fredag 21. september kl. 20*) i St. Dominikus Kloster, Neberggaten 15, Oslo, telefon 55 07 71. Det er tilstrekkelig å melde seg til kurset ved første fremmøte.

BLIKK på TIDEN

DET FASTE GREP

■ Med brennesler er der bare to ting å gjøre: En kan unngå dem, eller gripe fast til om dem. Enhver tredje fremgangsmåte er smertefull.

I det nye engelske katolske tidsskriftet «Search», som vi tidligere har gjort oppmerksom på i «St. Olav», og som med sitt nr. 2 bare bekrefter det gode første-inntrykket, tar utgiveren, redaktør Michael de la Bedoyere, et beundringsverdig fast grep om en av tidens store nesler. I England har debatten om atomvåpnene rast kraftigere enn i noe annet europeisk land. I alle miljøer, kristne og ikke-kristne, har en reist spørsmålet om hvorvidt atomvepning er forenlig med den sivilisasjon og den kristendom som Vesten mer eller mindre foregir å ville forsvare mot barbariet.

På katolsk hold har en forsøkt å fange debatten i «klassiske» moral-teologiske baner — uten særlig hell. Den totale krig, ødeleggelsen av skyldige og uskyldige, angripere og forsvarere om hver andre, opphever et hvert forsøk på å «begrunne» krigen, ennsi rettferdiggjøre den. I og med atomvåpnene har krigen kastet den siste maske og avslørt sin demoni.

«Search» henviser her til en artikkel av den amerikanske trappistmunken Thomas Merton om slagordet «heller rød enn død», der det blant annet heter:

«Vi er blitt tvunget inn i den uhyrlige, meningsløse og avslørende antagelse, at dersom vi står overfor et valg mellom å se kommunismen overleve, og å se hele menneskeheten utryddet, så er den tapre, edle, heltemodige — ja kristne! — løsning å velge menneskehetens utryddelse.»

Denne tenkemåten kaller Merton «direkte demonisk», en undergangs-mentalitet som overgir oss til fantasier og hysteri. Istedetfor troen og tilliten til livskraften og den konstruktive overlegenheten i de verdier vi sier at vi står for og bekjenner oss til, presses vi inn i en desperasjon som hverken er kristen eller europeisk i sitt vesen, men som bare avslører vårt ynkelige forhold til vår egen arv og fortid:

«Samtidig som det bekjenner sin tro på de demokratiske idealer, på friheten, på skaperkraften i vår livsform, røber (dette standpunktet) i virkeligheten en dyptgående tvil på alle disse verdier. Det innebærer ikke noen faktisk tro på dem, ettersom det ikke har tillit til at de har nok kraft i seg til å vinne over kommunismens angrep. Bare atomvåpnene kan greie jobben! Denne holdningen er resultatet av den profane, anti-religiøse og kaldt «realpolitiske» ånd som faktisk har undergravet hele Vestens moralske ryggrad. Den utgår fra den tomhet, den lede, den følelse av likegyldighet og meningsløshet som i det skjulte gnager på hjerterøttene til Vestens mennesker. Til syvende og sist er det intet annet enn en selvmordets mentalitet.»

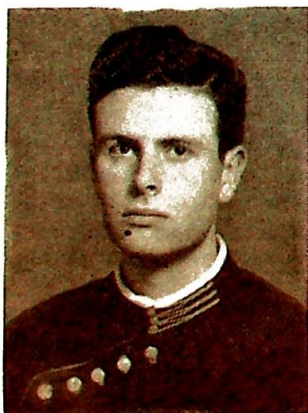
Thomas Merton — og «Search» — finner rester av en Hitlers sykelige dommedagslengsel i en politikk som bygger på masseutryddelse som Vestens alternativ til kommunismen. De vet at Vestens mennesker må søke seieren over et umenneskelig system ved først å seire over feigheten, tvilen og forræderiet i sitt eget hjerte.

PÅ KLAR BANE

■ Det er ikke her i Norge at en egentlig skal bli overveldet av det inntrykk som møter en på verdensplanet: At de lutherske kirker ofte representerer noe av det solideste, mest generøse og best overveiede i vår tids økumeniske bevegelse. Ikke minst gjelder det reformasjonens vugge — Tyskland. Siden Eivind Berggrav's død har norsk økumenikk ført nærmest en skyggetilværelse, dels betrodd til et institutt som bare sjelden oppløfter sin røst eller utkaster et initiativ, dels radbrukket i den indre kirkepolitiske spenning, der anti-økumeniske paroler gjør seg sterkt gjeldende.

Allerede i våre naboland endres bildet. I Danmark har nylig dagbladet «Information» intervjuet en dansk teolog som hører til verdens-protestantismens fremste økumeniske eksperter — professor K. E. Skydsgaard. (20. august). Nylig ble han av det lutherske verdensforbund utpekt som den ene av de to observatører forbundet sender til det II. Vatikankonsil. Det er en usedvanlig velbegrunnet utnevning — Skydsgaard er kunnskapsrik, åpen og nøktern. Som en av de beste protestantiske kjennere av katolisismen overhodet, gjør han seg ingen illusjoner om hva han skeptisk kaller «hastverksøkumenikk».

På spørsmålet om hvilken rolle konsilet kan komme til å spille for de øvrige kirkesamfunn, svarer Skydsgaard:

EN NY NORSK PREST

Som meddelt i forrige nummer av «St. Olav», mottar prestekandidat Erik Weyergang Strøm onsdag 12. september kl. 17 prestevielsens sakramente i St. Olavs kirke i Oslo ved biskop dr. Jac. Mangers.

Erik Strøm er født i Brooklyn, USA, men av norske foreldre, i 1934. Tre år senere vendte hans foreldre tilbake til Norge, og i oppveksten har han bodd både

i Mandal, Harstad (hvor han konverterte til den katolske kirke i 1952) og i Tønsberg, der hans far er lektor og der han tok examen artium på engelsklinjen i 1953. Etter et års militærtjeneste i Luftvernartilleriet tok han forberedende prøver og innledende latinsk bifagsstudium ved Universitetet i Oslo fra 1954 til 1956. Sistnevnte år reiste han til Rom, der han siden har studert tre år filosofi og tre år teologi ved det pavelige Urbans universitet. Etter ordinasjonen i høst vender han tilbake til Rom, til teologistudiets siste, avsluttende år.

Erik Strøm har også, før sitt studieopphold i Den evige stad, med heder «avtjent sin verneplikt» i det katolske ungdomsarbeide, og har ikke minst derigjennem vunnet seg mange gode venner, som sammen med slekt, fremtidige kolleger, studiekamerater og hele det norske katolske legfolk nok vil følge ham med forbønn og gode ønsker frem til ordinasjonens høytid. I gleden over å se nok en norskfødt prest fullføre sin utdanning og snart stille seg til tjeneste i vårt bispedømme bringer også «St. Olav» sine varmeste ønsker for den nye prest og hans fremtid i det kall han har fulgt.

«Bare det at Rom tager sig sammen til dette, er en udfordring til os andre om ogsaa at faa klaret vor stilling til de problemer der skal behandles. Ogsaa vi staar jo paa mange maader i en ny situation. Jeg ved, at mange protestanter siger, at det ikke kommer os ved — det er et indre anliggende for romerkirken og uden betydning for os andre. Det mener jeg er galt. Tidligere eksisterede «den anden» kirke — det være sig den katolske eller en hvilken som helst anden kristen kirke — kun for os som en fremmed vi maatte fordømme eller missionere overfor. Nu maa vi vide, at det er vore naboer, maaske besværlige naboer, men dog nogle vi er henvist til og ikke kan komme uden om».

Skydsgaard kommer videre inn på spenningen mellem de konservative og de reform-vennlige strømninger i katolisismen, og tillegger ogsaa de sistnevnte en vesentlig betydning:

«Personligt tror jeg at den haarde konservative kerne har mest indflydelse, men den anden linje er der, og den lader sig ikke udslutte, selv om den kan faa meget haarde kaar. Ogsaa det katolske lægfolk er paa mange maader frigjort og selvstændigt. Der har neppe været et koncil hvor lægfolket har ytret sig saa frimodigt og positivt kritisk som foran dette. Misforstaa mig ikke: de «frisindede» er ikke paa noen maade mindre gode katolikker end de andre. Tværtimod. De er besjælet af en kærlighed til kirken som ingen kan antaste. Men de har en anden mentalitet».

Om det økumeniske sinnelag sier professor Skydsgaard blant annet:

«Personligt tror jeg, at det ubetinget afgørende i dag er, at vi forstaar at vi ikke kan leve isolert fra hinanden. At tænke økumenisk vil sige, at man drager den anden med ind i sin tanke — og i sit hjerte. Maaske sker dette i strid, men altid saadan at vi er sammen. Ogsaa uenigheden har sin velsignelse, om jeg saa maa sige. Den tvinger os til at gaa dybere.

Vi maa bort fra monologen, hvor vi taler hen over hovedet paa hinanden, eller rettere overhovedet ikke taler med hinanden — over til dialogen, hvor det kommer til virkelig samtale, et virkeligt møte. Det er muligt i dag. Og som sagt — i denne ofte haarde samtale er der et fællesskab vi ikke maa foragte. Falske fronter falder, og gamle slidte slagord bliver sat paa plads. Der er mange af den sidste slags. I den ægte samtale finder vi frem til det der virkelig ener og til det som adskiller. Saa er vi paa klar bane».

over til.

- det tennes ikke maken !

ROBUST

■ Vi har ikke noe greie på om hvorvidt professor Johan Vogt oppholdt seg i Norge under okkupasjonen for to årtier tilbake. Men etter å ha lest en «Rapport om Ungarn» som han nylig har offentliggjort («Arbeiderbladet» 28. august) ville vi nesten forsverge at det var mulig. Som enkelte andre norske intellektuelle på venstrefløyen legger han nemlig, under en slepen form, for dagen en ganske forbløffende glemsomhet og robustesse når det gjelder levevilkårene i et totalitært diktatur, og en i våre øyne ukledelig nøysomhet når det gjelder kravene om frihet og menneskeverd ogsaa for dem som lever bak jern- teppet.

«De gjengse forestillinger om Ungarn i den vestlige verden er overmåte groteske og lite i samsvar med de faktiske forhold», skriver han. Professorens justeringer er ikke desto mindre heller beskjedne: Således er for eksempel politi- og fengselsmetodene overfor politiske motstandere (som før, under og straks etter opstanden i 1956 var unevnelige i sin råskap) nå blitt «anstendige». Vogt vet fra ungarske forfatterkolleger som nå er satt fri, at behandlingen i «Kadars fengsler» (et uttrykk professor Vogt finner upassende) visst nærmer seg, la oss si jevn, god Grini-standard. Kronikkforfatteren forbauser ellers sine lesere ved nærmest å pulverisere ansvaret for det gemene mordet på Imre Nagy og hans feller, etter det brudte løfte om fritt leide — de navnløse skyldige stalinister forsvinner etsteds

Da Mindszenty ble dømt.

på de vide, russiske stepper: Både Kadar og Krustsjov «måtte» gripe til slike midler, heter det, uten at dette synes å kalle på videre motforestillinger hos rapportøren. Om dette landet, hvor bare hensynsløs terrorisme utenfra reddet det fremdeles idag statsbærende kommunistparti, ved å kvele viljen til selvbestemmelse i blod, skriver Vogt at «i Ungarn selv er det meget få som overhodet bekymrer seg med den russiske okkupasjon, for de merker ikke lenger noe til den, og den spiller ikke engang noen rolle for Ungarns økonomi».

I denne fyldige rapport fra ungarsk åndsliv fester vi oss ellers

ved en utelatelse som vel ikke kan være så helt tilfeldig: I et land som vitterlig har 78 % katolske kristne, hvis øverste kirkeleder i samfulle 14 år har måttet tåle fengsel, tortur eller karantene, og hvis geistlighet, skoler og kristenfolk nærmest uavbrutt har vært under en behandling som i sin utholdende brutalitet langt overgår hva selv Terboven våget å by norske kristne under vårt eget diktatur, finner professor Vogt kirkekampen i Ungarn ikke engang nevneverdig. Det er egentlig nokså forbløffende.

Mon hans «rapport» ikke ogsaa derved blir en nokså villedende prosa. Like villedende som den ofte hodekulse og sløvsinnede kurtise av østlige diktaturer — Jugoslavia, Polen, Ungarn, — som på visse hold har vært god latin her hjemme i de se-

LITTERATUR

Sigrid Undset og 30-årene

Et lite kjent foto av
Sigrid Undset (USA
1940).

I en levende og kunnskapsrik artikkel i «Minervas Kvartals-skrift» (nr. 2, 1962), «Den engasjerte tid», gir magister Carl Fredrik Engelstad en oversikt over mellomkrigstidens frontdannelser i norsk litteratur. Her er mange gode iakttagelser, ikke minst stikker han hull på myten om at de famøse «tredeårene» var nesten utelukkende «radikale». Radikalismens fanebærere før siste krig, med Helge Krog, Arnulf Øverland og Sigurd Hoel i spissen var i høy grad stilistiske sjarme-

nere år, — forøvrig med en lite overbevisende inkonsekvens når det gjelder holdningen overfor andre, vestlige diktaturland.

Den politiske kynisme, i det minste som et tretthets- og sløvhetsfenomen, truer oss i virkeligheten alle sammen i en tid da «statsmannskunst» og forbrytelse inntil forveksling kan ligne hverandre. Kynismen i en kald korstogsmentalitet kan alle få øye på. Men den finnes såmenn også i en mer eller mindre selvoppgivende «realpolitikk», som i søvning ettergivenhet ender med å akseptere det uantagelige.

Sameksistens? Ja. Kontakter, utvekslinger, kulturavtaler? Atter ja. Men ikke på bekostning av egen identitet og normale demokratiske instinkter. Blant dem synes vi at evnen til avsky og indignasjon overfor menneskeforakten og undertrykkelsen unektelig hører til de mer elementære.

SIN EGEN FIENDE?

■ En kort meddelelse til pressen opplyser at Menighetsinstituttet, den norske lutherske kirkes sentralorgan og studiensenter for menighetsfornyelsen, må innstille sin virksomhet og, på én unntagelse nær, oppsi sitt personale — etter bare 8 års virksomhet. Instituttet hadde folkene, det hadde oppgavene, det begynte å få erfaringene — men det hadde ikke og fikk ikke pengene. Angår denne nyhet overhodet oss katolikker? Ja — dersom vi tillegger det betydning, at et intelligent forsøk på å bringe restene av kristen tro i det norske folk i et levende, og engasjert forhold til vår tid og dens problemer i arbeidslivet, familien, kulturdebatten og skolevesenet, har slått feil. Menighetsinstituttet representerte, med moderasjon og realisme, et «kirkelig» syn på kristendommen i Norge, for så vidt som det forlot det ene frelste får og fulgte de 99 lenger eller kortere vei ut av kveen. Det var dets styrke — det ble visst også dets fall: Menighetsinstituttets skjebne er et tragisk og skremmende skoleeksempel på en farlig skjevhet i norsk protestantisme der

troll — en betegnelse som vanskelig kunne anvendes på deres vel utrustede, men heller tungt væpnede motpoler i kulturdebatten, som Ronald Fangen og Sigrid Undset.

Noen betraktninger omkring sistnevntes rolle fanger særlig interessen og fortjener å bli formidlet videre — blant annet som anbefaling av det utmerkede tidsskriftet som bringer dem!

«For mellomkrigstidens radikale falanks», skriver Engelstad, «var kristendommen «den tiende landeplage» — den ble ikke bare møtt med forakt og latterliggjørelse, den ble omfattet med et atten karats hat som etterhvert mistet evnen til enhver forstandig artikulering. Når man idag leser om igjen for eksempel Øverlands legendariske foredrag «Kristendommen — den tiende landeplage», så har man vanskelig for å tro at dette gymnasiastaktige lettkorn skulle kunne vekke noen som helst «offentlig forargelse» — det skulle da være forargelsen over at noen kunne være så frekk å møte opp med dette håpløse dilettanteri i et presumptivt intellektuelt kvalifisert miljø. Blasfemisaken mot Arnulf Øverland var selvsagt akkurat like tåpelig og halsløs som pornografisaken mot Mykle. Men det tåpeligste av alt var at dette foredraget, og lignende utgydelser av en rekke satelitter i Studentersamfundet, av en måpende forsamling ble oppfattet som den ytterste åpenbaring om kristendommen og dens sanne vesen — den som opplevde kristendoms«debatten» i Studentersamfundet i hine hårde dager, vet at dette ikke er noen overdrivelse. Romandiktningen og dramatikken i mellomkrigstidens Norge vrimlet av mesterverker som i oppriktig forargelse ga kristendommen skylden for allverdens triste foreteelser, fra sengevæteri til nazisme. Det lar seg ikke bestride at mellomkrigstiden var en ganske usedvanlig kristendoms-etende periode i norsk diktning.

kirken ofte er sin egen fiende. Den får et merkelig uttrykk i meddelelsens siste ord:

«Da forutsetningene skulle være at instituttet ikke henvendte seg direkte til menighetene om bidrag og ofringer, gjorde økonomien det nødvendig å foreta de nevnte innskrenkninger. Blant disse hører også at menighetsskolen på Fredriksborg som var avertert, er blitt avlyst og medarbeiderne oppsagt».

De ordene leser selv vi som er ikke-lutheranere med forbauselse og beklagelse. Hva vil så ikke ettertidens kristne i dette landet si, når sekulariseringen har drevet dem enda lenger inn i bedehusene og ut i marginen av det norske folks liv?

Frater Candidus.

Blyvinduer Glassmalerier

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

Og allikevel er vi nødt til å notere oss det paradoksale, at nettopp i denne perioden skaper noen av våre betydeligste diktere verker som er så artikulert kristne at vi må helt tilbake til midten av forrige århundre for å finne noe tilsvarende. Sigrid Undsets diktning fra «Kristin Lavransdatter» og fremover hører til den dypeste kristne diktning som overhodet er skrevet. Man bar — iblant litt utålmodig — over med henne så lenge hun holdt seg til sine historiske romaner, der kunne man med en smule velvilje betrakte hennes idelige kretsing om de kristne grunnproblemer som et kunstnerisk nødvendig ledd i den middelalderlige tidskoloritt. Men hun fortsatte like halstarrig sin behandling av dem også etter at hun vendte tilbake til samtidsromanen. Med sin særegne uforstyrrelighet stiller hun sin egen samtids mennesker overfor de samme konflikter og oppgjør, den samme skyld, den samme soning, den samme frelse som hun hadde latt sine middelaldermennesker oppleve, og lot seg ikke affisere det aller minste av at en Helge Krog høylydt ga uttrykk for at han fikk hodepine av å lese henne — det var vel saktens hva hun ventet av et hode som hans. Midt i tidens rabiat anti-kristne litteratur satt hun rolig som en sibylle, og med det samme fjerne skarpblikk, og skrev kristne verker som tunge av geni ruvet uryggelige over hele resten av landskapet. Man kunne kalle kristendommen landeplage så mye man ville — en periode som frembragte romaner av Sigrid Undsets kaliber var ihvertfall ikke ferdig med kristendommen, hvor meget de andre så larmet på talerstolen.

Det var jo forøvrig ikke bare gjennom sine romaner Sigrid Undset åndet på sin samtid. Hvis man først skal snakke om skarpskodde, polemiske essayister, som til fulle behersker både ironien og den logiske argumentasjon, så lar det seg ikke nekte at den tungroddede Sigrid Undset viste seg å være i besittelse av en ganske forbløffende vivasitet, selv om det ikke var noen lettbenet eleganse hun frembød synet av. Her i Norge har som regel åndsdebatten vært ført av folk som har akkurat så mye viten at det ser ut som om de har enda mer, og akkurat så mye vivasitet i ordvalget at det ser ut som om det er deres tankegang som er vivas. Desto mer foruroligende virket Sigrid Undset, fordi hennes viten virkelig var så massiv at den sto for alle retter, og fordi hun samtidig lot sin argumentasjon fremstå i naken tyngde uten noe muntert forsøk på å utstaffere den med forførerisk flitter. Med vekten i sitt historiesyn gikk

hun rolig den marxistiske historieoppfatnings primitive dialektikk overende. Med sin fremstilling av kristendommen fikk hun de rabiate kristendomseterne til å se ut som akkurat de filosofiske dilettanter de var. Overfor den dypt begrunnede ekteskapsmoral hun plederte, og som egentlig skulle se så skrekkelig utidsmessig ut, kom det gneldrende moralhatet til å te seg som en slags uforløst utekkelighet av den mest puerile art. Innsmigrende var hun ikke, hun var som en hård og ubønnhørlig klippe, og adskillige var de av mellomkrigstidens hjemlige farkoster som led skipbrudd på den.»

*

Det stramt redigerte heftet rommer ellers en serie artikler som belyser *konservatismens* vesen — et utmerket bidrag til den «ideologiske» grenseoppgang som er i ferd med å skje i norsk politikks yngste generasjon, både til høyre og til venstre. I en tid da ungdommen får høre mangt et irritert ord fra de eldre, bør en nok innen alle partiene merke seg at dagens unge vil ha *idéer* — ikke slagord, og setter god tankevirksomhet i stemningenes sted. I begge leirer vitner det om demokratiets levedyktighet og avtvinger respekt.

KIRKEMØTETS MENING

Fra «Broen» — Oslo Katolske Bispedømmes felles menighetsblad — klipper vi følgende megetsigende uttalelse av den nye belgiske primas og erkebiskop av Malines, kardinal Suenens:

«Forståelsen av et alment kirkemøtes rekkevidde og betydning vil bevare oss mot en overfladisk sammenligning med profane internasjonale sammenkomster. For oss, troende katolikker, er Konsilet ikke først og fremst et møte av biskopene med paven, et møte på det horisontale plan, et iøynefallende sammentreff av hele den katolske verden. Nei, et Konsil er i første rekke et møte av hele det hierarkiske apostoliske korps med Den hellige And, et vertikalt møte, der så å si vår tid åpner seg for Den hellige Ands rike gaver. Paven selv kalte det et nytt pinseunder, en skjult nåde som bare de kan motta som forstår å lytte og be og stille seg helt til tjeneste. Kristus, vår Frelser, sender sin And — «Anden som skal lede dem til hele sannheten og åpenbare for dem det de før ennå ikke kunne bære eller forstå.»

UTLANDET

VATIKANET

Observatører ved konsilet

Det Lutherske Verdensforbund har oppnevnt professorene *K. E. Skydsgaard* og dr. *George Lindbeck* som sine observatører ved det II. Vatikankonsil.

Ellers har Sekretariatet for Kristen Enhet sendt enkelte ikke-katolikker personlig innbydelse til å overvære kirkemøtet med observatørs status. Ifølge en melding fra Vatikanet dreier det seg om prioren for det kjente reformerte kloster i Taizé, Frankrike, *Roger Schutz*, hans ordensbror pastor *Max Thurian* samt den kjente lutherske ekseget professor *Oscar Cullmann*.

ENGLAND

Kardinal Bea på besøk.

I et intervju med den katolske ukeavisen «The Universe and Catholic Times» i London nylig, uttalte lederen for Sekretariatet for Kristen Enhet, *Augustin kardinal Bea*, at det sekretariat han leder utvilsomt blir en permanent organisme i den katolske kirke.

Efter den 4. august å ha mottatt kardinal Bea i sin residens i Lambeth, erklærte erkebiskopen av Canterbury, dr. *Ramsey* i et BBC-intervju over fjernsynet at han ved leilighet ville avlegge et offisielt besøk hos pave Johannes XXIII i Vatikanet, slik som hans forgjenger dr. *Geoffrey Fisher* gjorde det.

Under sitt opphold i England har kardinal Bea ellers ledet en økumenisk studieuke for den katolske kirke i Eng-

land og Wales, som fant sted på jesuitenes høyskole Heythrop ved Oxford.

Jødene og Jesu død.

Under sitt Englands-besøk i august ble kardinal *Bea* også intervjuet av tidsskriftet «Jewish Chronicle». I intervjuet nevner kardinalen det som en av det kommende kirkemøtes oppgaver å unnsi den farlige villfarelse at jødedommen som kollektiv skulle bære ansvaret for Jesu Kristi død på korset. Han fastslo hva enhver kan lese ut av evangeliene: At ikke engang det daværende Jerusalems samlede befolkning sto bak domfellelsen over Jesus, og bare et mindretall støttet de politiske krefter som krevde at Messias måtte dø av hensyn til staten. Tusener av jøder samlet seg om apostelen Peter i oppbyggingen av ur-

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

kirken. Kardinalen holdt det for viktig at de evangelietekster som angår Jesu tilfangetagelse, domfellelse og død her får en klar og utvetydig kristen tolkning: «Å holde hele det jødiske folk ansvarlig for disse ting, er like urettferdig som om en dømte alle tyskere på grunn av Hitler. Selv er jeg av tysk avstamning, men ingen kan derfor gjøre meg ansvarlig for nazistenes forbrytelser», uttalte han.

av at nasjonalistiske kretser omkring den ghanesiske statsjef *Kwame Nkrumah* har lagt biskopen for hat. Biskop van den Bronk har i ti år gjort en betydelig innsats som misjonær i Ghana — i hans bispedømme er tallet på katolske kristne mer enn fordoblet i denne tid.

Episoden må ses i sammenheng med Kwame Nkrumah's oppmuntring til førerforherligelse av seg selv, som flere

av landets kristne ledere har måttet nedlegge protest imot. Nylig ble den anglikanske biskop av Accra, dr. *Richard Roseveare*, utvist av landet fordi han protesterte mot at den statsdirigerte ungdomsbevegelse i Ghana omtaler statsjefen i vendinger som grenser til avgudsdyrkelse, etter mønster av Hitler-Jugend. Det synes som om en samlet kristen motstand mot førerdyrkelsen av Nkrumah er i ferd med å ta form.

GHANA

Strid med kirken.

Den tidligere biskop av Kumasi, nå titulærbiskop av Tubune di Numidia, Mgr. *André van den Bronk* vil om kort tid forlate Ghana. Biskopen er frivillig trådt tilbake fra sitt embede, som følge

OSLO	HAMAR
E. M. JACOBSEN Bakeri & Conditori Akersgt. 67	Hedmark Cementvarefabrik E. GRILL FASTING Hamar Elverum - Kongsvinger

Bergens- firmaer	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimsgt. 25 Tlf. 99 016 Bergen	$\frac{A}{S}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel BERGEN Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482
A. K. EGGE A/S Frukt og grønnsaker En gros	Våre bekjente Myhre Heiser leveres over hele landet. JONAS MYHRE BERGEN JONAS MYHRE A/S OSLO A/S MYHRES MASKININDUSTRI BERGEN - OSLO	
HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstørsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN	All slags skadeforsikring	
Johan H. BENTZON A/S En gros - Telefon 10106	ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	
DRAMMEN		
 Eches Farvehandel NYGÅRDSGT. 4	<i>Drammens malerforretning</i> Tlf. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen	
DRAMMEN		
GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	TYRILYS $\frac{A}{S}$ TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri	

SPANIA**Den katolske arbeiderungdom.**

Pavestolen har uttrykkelig gitt sin tilslutning til de unge katolske arbeideres bevegelse, som i Spania går inn for sosiale reformer i overensstemmelse med de pavelige rundskrivelser om samfunnslivet. I den Hellige Fars navn har den pavelige statssekretær, kardinal *Cicognani*, sendt en skrivelse til den 15. kongress for den katolske arbeiderungdom som nylig fant sted i Valencia. I skrivelsen blir kongress-deltagerne varmt

oppmuntret til å sette den katolske sosialære ut i livet.

POLEN**Energisk protest fra kardinal Wyszynski.**

Den 12. august lot Polens primas, kardinal *Wyszynski*, lese et hyrdebrev i alle bispedømmet Warsjawas kirker, der han skarpt protesterer mot at de polske myndigheter har tvangslukket tre hjem for foreldreløse barn som ble ledet av Barmhjertighetssøstrene. Episo-

den er bare én blant flere, og en må anta at forholdet mellom stat og kirke i Polen er i ferd med å vende seg til det verre, med gjenopptagelse av den åpne kirkekamp som mulig følge.

ARENDA**ARENDA**

JØRGENSEN & CO. Bakeri. Konditori	Arendal Trikotasje- forretning Tlf. 1247	JOACHIM LARSEN Spesialforretning i utstyrsvarer Tlf. 1081 — Etablert 1872
ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 — Arendal — Tlf 1756	MØRLAND-SKO Tlf. 2802 Selvalgsforretning	SHELL — ARENDAL Tlf. kontor 2013 Anleggstlf. 1848
M. A. STIANSEN Herreekviperung - Guttekonfeksjon Tlf. 1018	ARENDA S BRYGGERI og MINERALVANDFABRIK A/S	J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tlf. 2360
Hiis Blomsterforretning Arendal Tlf. 1678 Godt utvalg i blomster	Glassmester W. SJØEN Tlf. 2862	OLAV BEISLAND (Ingv. Jenssens Efff.) Kirkegaten Kolonialforretning Telefon 1280 - 2831 - 2713
PEDERSEN & CO. Fiskebryggen Arendal	VOLKSWAGEN O. M. LUNDE & CO. Sentralbord: 4040	GJERULDSSENS BOKHANDEL Kirkegaten Tlf. 1762 Alt i bøker og papir
GARTNERHALLEN Frukt og Grønsaker En gros Tlf. 3159 - 3208	BRØDRENE PETERSEN Skomakerforretning Arendal	HELENE JACOBSEN Garn, Trikotasje og Babyutstyr Havnegaten — Tlf. 1459 — Arendal
ARENDA S FARVEHANDEL Tlf. 2050 Engros - En detalj	BYGGMESTER HANS NILSEN Nessel 362 Arendal Tlf. 2647	Malermester K. LØNNHAUG Kolbjørnsvik Tlf. 1333
OLAV SLAATTENE Blomsterforretning. Begravelsesbyrå Tlf. 1958 Havstad, Arendal	THS. LØVOLD Grunl. 1886 — Tlf. 1173, 1495 Maling - Tau - Duk - Koster og børster Skibsrekvisita - Malerverer Engros og en detalj	

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennløst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO's
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

A/S Norsk Medicinsk Varehus

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell - Elektromedisin - Røntgen

Pilestredet 7

Tlf. 33 43 70

OSLO

Service-avdeling

Apotekerveita 4 - Tlf. 24 921

TRONDHEIM

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkeninnredning og utstyr

THIIS & CO A
S

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralbord 41 77 30

WISBECH
ARTISERSELSKAP

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3 b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Brevskolen om den katol-
ske kirkes tro og moral.

Spørsmål besvares
av lærerne.

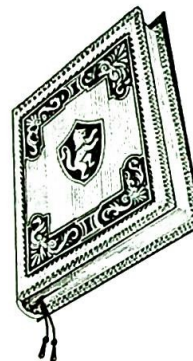
Skriv etter prospekt.

Katolsk Informasjon

P.boks 3664

Oslo.

**Til daglig
nytte
og glede**

Omslag til
TELEFONKATALOGEN

i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15.—

Flerfarget kr. 18.—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Walligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO